

BYRÅDSAVDELING FOR HELSE OSLO
KOMMUNE
RÅDHUSET
0037 OSLO

Att.:

Deres ref.:
20235459-3

Vår ref. (saksnr.):
24/3948 - 2

Saksbeh.:
Kari Odden,

Dato:
15.03.2024

Utredning av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt - anmodning om innspill fra etater og foretak

Byrådsavdeling for helse har igangsatt et arbeid med å vurdere oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Målet er at tjenestetilbudet skal bli bedre og mer effektivt, tilgjengelig og likeverdig. Utdanningsetaten har i brev fra byråd for helse datert 14.2. blitt invitert til å gi innspill til arbeidet. Frist for innspill er 15. mars.

Byrådsavdeling for helse ber om svar på følgende spørsmål:

1. Er det oppgaver som i dag ligger til etatene, foretakene eller kommunen sentralt som kunne vært løst bedre dersom de lå på bydelsnivå? Hvorfor?
2. Er det oppgaver som i dag ligger til bydelene som kunne vært løst bedre dersom de lå hos etatene, foretakene eller kommunen sentralt? Hvorfor?
3. På hvilke områder kan samarbeidet mellom bydelene og etatene/foretakene styrkes, og hvordan?

Tiltak og endringer som kan bidra til mer likeverdige tjenester, bedre ressursbruk, sterkere fagmiljøer og redusert risiko for svikt i brukerreiser, tydeligere rolle- og ansvarsforståelse, bedre innbyggerinvolvering og styrket samarbeid mellom bydeler og etater opplyses som særlig relevant.

Generelle kommentarer

Hammersborgerklæringen slår fast at Oslos skal være verdens beste by å vokse opp i. Selv om det gjøres veldig mye godt arbeid fra alle de kommunale tjenestene og etatene for at Oslo skal være verdens beste by, lykkes vi ikke godt nok med å gi gode oppvekstvilkår for de som trenger kommunen aller mest.

Barn og unge med store og sammensatte behov får ikke god nok hjelp fordi kommunens ulike tjenester ikke jobber godt nok sammen. Av de som faller ut av videregående opplæring, oppgir 40 % at det handler om årsaker utenfor skolen. Behovet for et helhetlig, treffsikkert og koordinert tjenestetilbud er tydelig. Organiseringen av tjenestene er derimot kompleks, og oppleves ofte som et hinder for nødvendig samordning og koordinering av tjenester.

For noen barn og unge kreves det tung faglig kompetanse og erfaring for å finne de gode løsningene enten det handler om kriminalitet, rus, psykisk uhelse, tunge barnevernssaker eller utviklingsforstyrrelser. Når dette skal møtes i 15 ulike bydeler med ulik kompetanse og kapasitet, blir arbeidet hverken effektivt eller likeverdig, og det går bort mye tid og ressurser på koordinering. Barn og unge med store behov kan falle mellom to stoler fordi det er uklart hvem som har ansvaret.

For å lykkes bedre med å lage gode løsninger for de som trenger kommunen mest, anbefaler utdanningsetaten at det legges en ny struktur for tjenestene i Oslo der innbyggerne møter gode lokale tilbud (som nærskolene) men at tilbudene er knyttet til sentrale fagmiljø som kan koordinere og utvikle treffsikre og likeverdige tilbud. Byomfattende problemer bør ha byomfattende løsninger.

Plikt til samarbeid og samordning

Gjennom velferdstjenestelovgivningene har staten strammet inn det kommunale ansvaret for å sørge for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Velferdstjenestenes forpliktelser til å samarbeide på system- og individnivå, er forsterket og harmonisert.

Oppvekstreformen (Barnevernreformen) trådte i kraft i januar 2020 og skal bidra til at kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats styrkes. Kommunene skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier, og utarbeide en helhetlig og forebyggende plan for oppvekstfeltet.

Forutsetningene til å jobbe helhetlig er derimot krevende med 15 autonome bydeler, skolekretser og bydelsgrenser som ikke samsvarer, fritt skolevalg i hele kommunen og flere byomfattende opplæringstilbud.

Det er helt vanlig at elever bor i en bydel og går på skole i en annen¹. For disse elevene byr det ofte på store utfordringer dersom de har behov for koordinert oppfølging fra bydelstjenester og skole. Vi evner ikke å etablere funksjonelle og koordinerte team på skoler på tvers av bydelsgrensene, ei heller sørge for gode nok overganger for de som flytter mellom bydeler.

Kommunens organisering er samtidig lagt til grunn når kommunens lovpålagte krav om en helhetlig forebyggende plan for oppvekstfeltet, løses med en kommunal strategi hvor det gis føringer til bydelene og etatene om å utarbeide *lokale* planer. Også med dette grepet gis det ytterligere rom til å forsterke variasjon, ulikeverdige tilbud, innsatser og kvalitet i tjenestene mellom bydelene.

Byomfattende opplæringstilbud (spesialskolene, -grupper, videregående opplæring og voksenopplæring) må i prinsippet samarbeide med alle bydeler. Bydelenes ulikheter gjenspeiles i ulike forventninger til skolene, ulikhet i tjenestetilbudet og variasjon i organiseringen av samarbeidsarenaer.

Det er både ressurskrevende og til dels uoversiktlig for skolene å orientere seg i tjenestetilbudet fra bydel til bydel. Dette stiller store krav til samarbeidsstrukturer og helhetlig ledelse av det tverrsektorielle samarbeidet, noe som også kompliseres ved at etatenes forvaltningsnivåer samsvarer ikke med bydelenes. Skolene er alle organisert under en felles styringslinje og fagetat, men de andre fagetatene har ikke tilsvarende styringslinje til tjenestene som er lagt til bydel. Samarbeidsutfordringen blir i altfor mange tilfeller gjenstridige også på et forvaltningsmessig nivå.

Utdanningsetaten mener det er nødvendig å gjøre flere grep med mål om et mer likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bostedsbydel. Utdanningsetaten mener derfor:

- at grunnskolene, videregående opplæring og voksenopplæring forvaltes sentralt av en og samme fagetat, Utdanningsetaten, slik som i dag
- at pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT) er organisert under Utdanningsetaten, slik som i dag
- at flere av oppveksttjenestene organiseres tilsvarende eller i sterkere tilknytning til en sentral fagetat med tilhørende styringslinje, deriblant barnehage, barnevern, oppfølgingstjeneste,

¹ Rapport Nærskole og skolekretstilhørighet 2022-2023, Oslo skolen

helsetjenester og sosiale tjenester til barn og unge, kvalifiserings- og integreringstiltak for voksne som står utenfor arbeids- og samfunnsliv

Bydelens lokale kompetanse skal ikke underkommuniseres og lokale forhold vil alltid være veldig viktige. Det behøver dog ikke være motsetning mellom en sterkere sentral styring av oppveksttjenestene og lokal nærhet i *utøvelse* av tjenestene. Skolene er i så måte et godt eksempel. De utgjør det viktigste samlingspunktet i nærmiljøene, som innbyggerne definerer som «sin» og opplever både identitet og tilhørighet til.

En bydelsreform som sentraliserer styringen av tjenestene til etatsnivå vil tjene byens innbyggere på en bedre måte. En slik organisering forutsetter et sterkere tverrfaglig samarbeid på etatsnivå. Også på etatsnivå vil sektoriseringen av tjenesteytelsene måtte "mykes opp". Tjenestene i en ny regional organisering og mer sentralisert styring må fortsatt være "der hvor folk er".

Skolehelsetjenesten bemanningsnorm og oppgaver er allerede i henhold til *skolens* elever, og ikke bydelens antall barn og unge. Regionale barnevernkontor, forebyggende enheter, fritids-/aktivitetstilbud, lokale NAV-kontor vil kunne organiseres tilsvarende. Barnehager og skoler vil slik bli enda viktigere arenaer for tverrfaglig tjenesteutøvelse, der barn og unge er. Det er styringen som vil være annerledes. Likere sentrale føringer vil sikre likere rettigheter OG bedre forutsetninger for tverrsektorielt samarbeid. Dette vil gjøre skolene i bedre stand til å utføre det tverrsektorielle oppdraget i den forstand at denne likheten/likeverdigheten vil kunne bidra til å løse den store kommunale floken som er "hvem skal ha ansvaret for å koordinere laget rundt barnet i de ulike sakene"!

Når det gjelder samarbeidet mellom skole, bydel og politi om unge som begår kriminalitet, vil samarbeidsflatene også bli mer oversiktlige for de som skal utføre oppgavene lokalt og lette det store og byomfattende oppdraget i stort. De tverrfaglige utfordringene ligger i dag i teorien til 15 ulike styringsnivåer, samt 15 koordinerende nivå, samtidig som ungdommene og utfordringene ikke forholder seg til bydelsgrenser. Et felles sentralt styringsnivå på vil gjøre det lokale samarbeidet og samarbeidet med politiet lettere.

Det gjøres som nevnt mye godt arbeid av dyktige folk i tjenestene i dag, på tross av dagens organisering. Men utvikling og vedlikehold av koordinerte tjenester er ressurskrevende, i stor grad personavhengig og skaper til tider mye frustrasjon.

1. Er det oppgaver som i dag ligger til etatene, foretakene eller kommunen sentralt som kunne vært løst bedre dersom de lå på bydelsnivå? Hvorfor?

Grunnskole, videregående opplæring og PPT

Utdanningsetaten antar at enkelte av bydelene tar til orde for at grunnskolene bør organiseres til bydel. Utdanningsetaten mener derimot at kommunen er tjent med at både grunnskole, videregående opplæring, voksenopplæring og PPT ligger samlet i en sentral fagetat, slik som i dag. Under følger for ordens skyld en kort begrunnelse for det.

Begrunnelse:

Inntak til videregående skole og formidling av lærlinger bør foretas sentralt i kommunen, både på grunn av volum, kompleksitet, krav til kompetanse, krav til samordning av utdanningstilbud, og for å sikre lik tilgang til videregående opplæring for alle byens ungdommer.

Videregående opplæring er etter loven et fylkeskommunalt ansvar. Videregående opplæring er inndelt i studieretninger /utdanningsprogram og flere av utdanningsprogrammene er det ikke grunnlag for å tilby på mer enn én eller noen få skoler.

For å kunne utnytte den strukturelle fordelene med at Oslo både er kommune og fylke, bør grunnskolene også forvaltes sentralt. Det gir blant annet handlingsrom til å tilpasse skolens inntaksområder godt, å ta viktige hensyn til lokalområder, topografi, skolekapasitet, trafikk osv. Videre tilbys voksenopplæring innen begge skoleslag. Gjennom den nye opplæringsloven som gjelder fra august 2024, er skoleeiers forpliktelser styrket. Utdanningsetaten mener det ikke vil være forsvarlig ressursbruk å skulle bygge opp et skoleeierledd på flere steder i kommunen. Dersom ansvaret for norskopplæringen for voksne flyttes til bydel, er det risiko for at volumet av deltakere blir for lite, og muligheten til å tilby fleksible løp tilpasset den enkeltes livssituasjon reduseres. I tillegg kan fragmenteringen av administrative funksjoner per bydel føre til ulike saksbehandling og mindre effektive arbeidsprosesser. Med en slik organisering vil det være risiko for det blir for at det oppstår store variasjoner i kvaliteten på tjenestene som tilbys, og man mister stordriftsfordeler.

For innbyggerne i Oslo er det en fordel at skole er organisert hos en sentral skoleeier:

- Alle kan søke skoleplass på tvers av bydeler
- Skoleeier utvikler og tilbyr byomfattende tilbud til bestemte målgrupper
- Skoleeier utvikler tilbud i overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring
- Skoleeier sikrer gode og fleksible overganger mellom norskopplæring, forberedende opplæring for voksne og videregående opplæring for voksne

I den nye opplæringsloven har unge og voksne fått utvidede rettigheter til videregående opplæring. De unge kan fra de er 19 år velge om de vil fortsette sin opplæring i voksenopplæringen eller i ordinær videregående skole. Det er derfor viktig at skoletilbudene til alle aldersgrupper er godt samordnet slik at ressursutnyttelse blir mest mulig effektiv.

Osloskolen har over tid levert bedre læringsresultater sammenlignet med resten av landet. På nasjonale prøver i grunnskolen har Oslo færre elever på de laveste mestringsnivåer og flere på de høyeste i alle fag og på alle trinn. Det er en styrke for skolene å være organisert under en sentral fagetat som tilbyr kvalitet i støttefunksjonene til skolen, slik som veiledning, strukturer for kompetanseheving, fagsystemer og digitale løsninger, internkontroll og mer. PPT er en sentral støttefunksjon til skolene med sitt oppdrag forankret i opplæringsloven, og må likeledes ligge til samme fagetat.

2. Er det oppgaver som i dag ligger til bydelene som kunne vært løst bedre dersom de lå hos etatene, foretakene eller kommunen sentralt? Hvorfor?

Utdanningsetaten har til dette spørsmålet fokusert på bydelens tjenester til barn og unge, og sett på:

- om det kan bli lettere å koordinere med skole hvis tjenestene produseres i en organisasjonsstruktur som speiler Utdanningsetaten
- om organisering av tjenestene under en sentral fagetat kan gi mer enhetlig praksis og mer likeverdig tilbud uavhengig av bostedsbydel

Tverrfaglig samarbeid kan være krevende, og når samarbeidet i tillegg skal være tverretattlig eller tverrsektorielt, er det svært komplisert med så mange og ulike forvaltningsnivåer.

Som skoleeier er Utdanningsetaten ansvarlig for å etablere forsvarlige rammer for oppdraget til skolene. Når en elev har behov for oppfølging og tilrettelegging utover det ordinære tilbudet, enten ved hjelp av eksterne aktører eller ved hjelp av alternative opplæringsarenaer, har skolene ofte behov for bistand fra skoleeier for å få dette til. Erkjennelsen om behovet for bistand for å løse skolens oppdrag og elevenes rettigheter til tilrettelegging og tilpasning, legges også til grunn i Utdanningsetatens tro på at flere tjenester bør ha en sterkere forankring til en sentral fagetat. Deriblant:

- Barnehage

- Skolehelsetjeneste
- Barnevern
- Oppfølgingstjeneste
- Sosiale tjenester til barn og unge (Sosialtjenesteloven)

Barnehage

Utdanningsetatens vurderinger vedrørende organisering av barnehagemyndighet, besvares grundig i sak 22/8186: *Høring av rapport om organisering av myndighetsoppgaver på barnehageområdet.*

Utdanningsetaten støtter alternativet om en sentralisering av oppgavene til barnehagemyndigheten som beskrevet i punkt 4.3 i rapporten. Videre støttes det at Utdanningsetaten kan være et mulig alternativ for plassering av oppgavene ved en sentralisering.

Som rapporten peker på, kan det være krevende for små fagmiljøer i hver bydel å ha kapasitet til kontinuerlig forbedringsarbeid. En sentralisering av barnehagemyndigheten med plassering i Utdanningsetaten vil kunne bidra til å bygge mer robuste fagmiljøer som jobber med tematikker som berører både barnehage- og skolefeltet, og en styrking av samarbeidet mellom utdanningsetaten og bydelene.

Som nevnt under punkt 4.3 utfører allerede Utdanningsetaten oppgaver på barnehageområdet gjennom PPT, og har miljøer som jobber med opptak og ressurser knyttet til blant annet jus. I tillegg; en sentralisering med plassering i Utdanningsetaten også kan styrke samarbeidet med og mellom fagmiljøer hos barnehagemyndighet, skoleeier og PPT som arbeider med oppgaver relatert til overgangen mellom barnehage, skole og Aktivitetsskole (AKS).

For å realisere ambisjonene om å implementere og følge opp [Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS](#) på en god måte, vil en plassering under Utdanningsetaten kunne være hensiktsmessig. Etablering av større enheter vil også kunne ha økonomiske og pedagogiske positive effekter. Større enheter som eksempelvis jobber med overgang barnehage, skole og AKS, fremfor flere små i bydelene, fører til et større fagmiljø, og med en mulig mer fleksibel og effektiv drift. En samlokalisering vil gjøre det enklere å gjennomføre for eksempel felles fagdager, innsatser og fokus. Terskelen for å møtes og jobbe sammen blir mindre, og erfaringsutveksling vil kunne lettes.

Ved en eventuell organisering av barnehageområdet til Utdanningsetaten, vil det være avgjørende at barnehagenes egenart blir ivaretatt. Utdanningsetaten viser samtidig til pågående arbeid for helhetlig gjennomgang av spesialpedagogikk på barnehagefeltet i Oslo og rapport 2024: [Et jevnere utdanningsløp - Barnehage og skole/SFO som innsats mot ulikhet blant barn](#)

Byomfattende arenaflexible/ambulerende team

Utdanningsetaten mener det bør vurderes etablering av byomfattende hjelpetiltak innen fagfelt som krever særlig fagkompetanse innen områder bydelene har lite grunnlag til å etablere i tilstrekkelig grad. Erfaringene viser blant annet at hjelpetiltakene i barnevernet i ofte ikke står i forhold til kompleksiteten i utfordringene og problemene familiene har (barnevern og psykisk helse, rus, kriminalitet, vold, fattigdom og andre varianter av ressursknapphet osv), dokumentert blant annet i Helsetilsynets gjennomgang av 106 barnevernsaker i rapporten [Det å reise vasker øynene](#), 2019.

Utdanningsetaten mener det er behov for å prøve ut nye arbeidsformer som tverretatlige kompetanseteam. For å sikre tidlig nok og nødvendig oppfølging til de mest utsatte barna, må flere hjelpetiltak organiseres og finansieres sentralt for hele Oslo. God handlingskompetanse må utforskes og utvikles. Sentralisering vil gi bedre forutsetninger til å etablere spesifikk fag- og handlingskompetanse og

evne til samordning, enn om den enkelt bydel som normalt har få saker har ansvaret. Bydelsovergripende tiltak vil i denne sammenhengen ha forutsetninger til å foreta innovasjoner som kan komme hele byen til gode.

Arenafleksible team Adamstuen (AFT-A, målgruppe 5-18 år), et samarbeid som er inngått mellom Barne- og familieetaten og Utdanningsetaten, er ett eksempel på et tverretattlig kompetanseteam. Tiltaket skal bidra til at bydelene, og nærskolene skal kunne gi god og koordinert hjelp til de barna som har særlig omfattende problemer som kommer til uttrykk som utstrakt vold mot jevnaldrende og voksne. Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten mener at samarbeid i tverretattlige kompetanseteam i seg selv kan være viktig virkemiddel for å styrke samarbeidsrelasjonen på tvers av tjenester, bidra til mer behovsprøvde tilnærminger, treffsikre tiltak, mer åpne tjenester og mer effektiv tiltakskjede.

Samarbeidet om og samordningen av hjelpetiltak rundt barn og unge som utøver vold blir en av kommunens viktigste oppgaver i tiden som kommer og en likeverdighet i tilbudet til disse barna på tvers av bydelsgrenser må sikres gjennom en sentral organisering. AFT-A bestilles av bydelsbarnevernet og har en døgnpris på ca. 1800 kroner. Slik blir bydelsøkonomi avgjørende for om barnet og deres familie får hjelp. Bestilling av bistand fra AFT-A forutsetter en aktiv barnevernssak (også ettervern). Aktiv barnevernssak kan heve terskelen for en familie til å samtykke til hjelp og muligheten for hjelpeapparatet å komme tidligere inn (forebyggende).

Disse forholdene samlet peker i retning av at slike arenafleksibelt team bør ligge sentralt på etatsnivå. Samarbeidet mellom Utdanningsetaten/PPT og Barne- og familieetaten/AFT om ordningen må styrkes og samordnes og utvalgskriteriene og finansieringsordningen revideres.

Oppfølgingstjenesten

Rettighetsutvidelsen i ny opplæringslov innebærer blant annet at oppfølgingstjenestens målgruppe utvides til 24 år. Det har blitt gjennomført flere innsiktsarbeid på oppfølgingstjenesten som har vist at det ikke er likeverdig tjenester uavhengig av skole- og bydelstilhørighet. Det er stor variasjon mellom både bydeler, skoler og lokale NAV-kontor, når det gjelder organisering, kapasitet og tilbud. En sterke sentralisering vil kunne sikre bedre kvalitet i differensierte tilbud.

[Oslostandard for samarbeid om gjennomføring av videregående opplæring](#) beskriver hvordan bydel, skole og NAV skal samarbeide om å forebygge frafall, og følge opp ungdom 16 –26 år utenfor arbeid og opplæring. Oslostandard er under revidering i lys av ny opplæringslov og fullføringsreformen. I forbindelse med dette arbeidet har man sett behov for en sentral funksjon (Velferdsetaten) som holder i oppfølgingstjenesten (OT-kontakt i bydel). En slik funksjon bør samarbeide med en sentral funksjon i Utdanningsetaten. Det er behov for sentrale funksjoner som sikrer forutsigbare strukturer for samarbeid i oppfølgingstjenesten.

Revideringen av Oslostandard er planlagt ferdigstilt i løpet av våren 2024. Det bør jobbes videre med styrking av samarbeidet i oppfølgingstjenesten. Det legges opp til en plan for implementering av revidert Oslostandard, for å sikre omforent forståelse av ansvarsfordelingen mellom bydel, skole og NAV. En sentral funksjon for oppfølgingstjenesten i bydel kan bidra til å sikre hensiktsmessig plan for implementering, og sikre at aktuelle tjenester i bydel involveres.

Organisering av kvalifiseringstilbud og likeverdige tjenester for flyktninger og personer utenfor arbeidslivet

I dagens organisering er oppgaver knyttet til integrering av flyktninger og personer som står utenfor arbeidslivet tildelt de 15 bydelene. Dette fører til at hver bydel har færre brukere med like behov, noe som begrenser deres muligheter til å utvikle skreddersydde kvalifiseringstilbud eller fører til mangel på tilbud. Ved en mulig sentralisering, vil flere brukere med samme behov samles og mulighetene for å utvikle bedre og mer tilpassede tilbud utvides. Samtidig vil en sentralisering også bidra til å sikre mer likeverdige tjenester. I dag tolkes lover og forskrifter ulikt av de forskjellige bydelene. Eksempler på områder hvor dette kan være tydelig, er tolkningen av permisjonsregler, retten til deltidsprogram og innkjøp av utstyr. En annen faktor i dette, er at Velferdsetaten kun har en rådgivende funksjon med

begrenset myndighet. Dette kan føre til etablering av ulike praksiser i de forskjellige bydelene, og i noen tilfeller skape ytterligere forskjeller i tjenestetilbudet. En mellomløsning kan være at en ny etat for integrering og kvalifisering blir etablert, eller at en eksisterende etat får utvidet ansvar som gir mulighet for mer styring, men at man har en lokal organisering for å ivareta lokal kunnskap og tilgjengelighet.

3. På hvilke områder kan samarbeidet mellom bydelene og etatene/foretakene styrkes, og hvordan?

[I nasjonal veileder samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier](#) tydeliggjøres ansvaret for samarbeidsplikten på systemnivå. Ansvaret ligger til den enkelte velferdstjeneste, men tjenesteeier har det overordnede ansvaret for at denne blir oppfylt.

Utdanningsetaten jobber målrettet med å styrke samarbeidet med bydelene, for å bidra til at både tjenesteutøvere og barn og unge opplever koordinerte og likeverdige tjenestetilbud.

Sammen med de fire bydelene i vest (Ullern, Nordre Aker, Vestre Aker og Frogner) gjennomførte Utdanningsetaten i løpet av 2022 en arbeidsprosess hvor samarbeidet mellom skolene og bydelenes tjenester ble kartlagt og analysert. Formålet var mer innsikt i forutsetninger og utfordringer skolene og tjenestene erfarer i arbeidet med å levere gode innbyggertjenester i tråd med velferdstjenestelovgivningen, kommunale føringer som tildelingsbrev, byrådssaker, Oslostandarder med mer. I arbeidsprosessen åpenbarte det seg tydelige mangler i samarbeidsstrukturene av ledelse på de ulike samhandlingsnivåene. Utdanningsetaten og bydelene besluttet å implementere samarbeidsmodell med mål om mer helhetlig ledelse av det tverrfaglige samarbeidet (SAM-BOs), med definerte forventninger til de ulike ledernivåene. Bydel Grorud og Søndre Nordstrand har sluttet seg til en tilsvarende samarbeidsmodell, og Utdanningsetaten er i dialog med også andre bydeler om det samme. Implementeringen er i første omgang avgrenset til bydelens oppveksttjenester og grunnskolene, Sterkere tilknytning til sentrale fagetater og styringslinje for flere av velferdstjenestene, ville lettet etablering av tilsvarende samarbeidsmodell for videregående opplæring og voksenopplæring også, hvor behovet er det samme.

Selv om det har vært en positiv utvikling i arbeidet med å etablere samhandlingsarenaer, er det et tankekors at alle tjenester må bruke mye tid og ressurser til å få til samarbeid på tross av organiseringen. Ideelt sett burde Oslo kommune ha delt opp geografi og tjenester på en måte som la til rette for samarbeid.

Styrking av samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og Aktivitetsskole (AKS)

Overgang mellom barnehage, skole og AKS er en av de største endringene i et barns liv, og kan ha betydning for barnets trivsel og utvikling gjennom hele skoleløpet. I arbeidet med implementering av Oslostandard for sammenheng og samarbeid mellom barnehage, skole og AKS, er det en tydelig forventning om at samarbeid mellom skole og barnehage ligger til grunn for å sikre barnets beste i møte med skolen. Et styrket samarbeid og kommunikasjon mellom barnehage og skole i overgangen mellom disse, er også et av de fire hovedtiltakene som ekspertgruppen som har utarbeidet rapporten "[Et jevnere utdanningsløp](#)" fremhever.

Oslo kommunes organisering med 15 bydeler og manglende samsvar med skolegrenser berører i stor grad arbeidet med å sikre en trygg overgang mellom barnehage, skole og AKS. Det er i tillegg en utfordring at mobiliteten er stor i Oslo, spesielt før skolestart. Her må det også legges til at om lag halvparten av skolestarterne kommer fra private barnehager, som heller ikke nødvendigvis innlemmes i de kommunale overgangsstrukturene.

Samarbeidsmodellen (SAM-BOs) utgjør en struktur som må etterstrebe bedre oppfølging av samarbeid om overgang mellom barnehage, skole og AKS. Utdanningsetaten mener det vil tilføre enda mer forutsigbarhet og kvalitet i overgangen om det i tillegg var en overgangsstruktur som lå til likeverdige, ansvarlige tjenesteeiere, eller samme fagetat.

Tilbud til unge og voksne med varige funksjonsnedsettelse

Samarbeidet mellom Utdanningsetaten og bydelene bør styrkes når det gjelder tilbud til ungdom med alvorlige og varige funksjonsnedsettelse, ved at bydelene i god tid før ungdommen avslutter videregående opplæring planlegger et godt tilbud til ungdommen i bydelen. Utdanningsetaten kan bidra med informasjon til bydelene om hvem som avslutter skolegangen.

Etter den nye loven varer opplæringsretten fram til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse (dvs fullført og bestått i alle fag). Elever som har omfattende behov for spesialundervisning og individuelle opplæringsplaner i alle fag, bør få tilbud om tilrettelagt arbeid/aktiviteter i bydelen etter at opplæringen i til den enkelte elevs individuelle opplæringsmål er avsluttet.

Det vil være svært kostbart for Oslo kommune dersom elever som på grunn av alvorlige og varige funksjonsnedsettelse aldri vil kunne oppnå studie- eller yrkeskompetanse, skal fortsette i videregående opplæring. Disse elevene vil, ut fra selve lovteksten, ha rett til 9 års videregående opplæring for ungdom og deretter tidsbegrenset videregående opplæring for voksne. Det er derfor særdeles viktig at denne elevgruppen får et godt tilbud i bydelen etter 3-4 år i videregående opplæring. Hvis det ikke kommer en nasjonal avgrensning av opplæringsretten for denne gruppen, og hvis bydelen heller ikke står klar med et godt tilbud, vil det bli en så stor etterspørsel etter plass i tilrettede grupper i videregående skoler at Oslo kommune ikke på noen måte vil kunne klare å møte etterspørselen, verken bygningsmessig, kostnadsmessig eller pedagogisk.

Tilbudet for voksne med medfødte eller ervervede funksjonsnedsettelse, er ikke koordinert godt nok og bør gjennomgås. Dette gjelder spesielt forholdet mellom spesialpedagogisk tilrettelegging, tjenester innen helse og tilbud på dagsenter. Disse tilbudene fungerer også ulikt i de ulike bydelene.

Det er verdt å vurdere om bydelene skal kunne støtte seg til en sentral fagetat (NAV) for å sikre gode og tilpassede tilbud til denne målgruppen, og at samarbeidet mellom fagetat og Utdanningsetaten styrkes ytterligere.

Samarbeid om kvalifisering og integrering

I dagens organisering defineres samarbeidet om kvalifisering og integrering av flyktninger gjennom ulike samarbeidsavtaler og Oslostandarder. En mer helhetlig tilnærming er nødvendig for å forenkle informasjonsutvekslingen mellom ulike etater, bydeler og foretak i kommunen. En mulighet løsning kan være å gi visse etater større myndighet for å sikre utviklingen av tjenester som gir likeverdige og sammenhengende tilbud for borgerne.

En mulig måte å organisere et tverretattlig tilbud som også går på tvers av bydeler, er å opprette et kvalifiseringssenter i Oslo som har som mål å koordinere og samordne kvalifiserende tilbud på tvers av tjenesteområder. Et samarbeid mellom UDE/Voksenopplæringen, NAV og bydeler. Dette kan også inkludere satsinger på de unge som står utenfor arbeidsmarkedet og oppfølgingstjenesten.

Forebygging av ungdomskriminalitet

I Oslo (Norge) ivaretar ikke det lokale SLT-samarbeidet behovet for koordinering av den individrettede innsatsen knyttet til barn og unge som skole, bydel og politi er bekymret for på samme måte som den gjør i for eksempel Danmark.

I den danske SSP-modellen (skole, sosial, politi) er det tre sentrale og byomfattende enheter som samarbeider, dvs sosialforvaltning, politiet og skole. I tillegg har de et juridisk rammeverk for informasjonsdeling som ligger i den danske retsplejelovens §115. Denne gir partene anledning til å sette taushetsplikten til side og åpent å drøfte sin bekymring for enkeltindivider i kriminalitetsforbyggende øyemed. Den videre prosessen går blant annet ut på at det videre koordineringsansvaret for ungdommen avklares partene imellom. Disse rettslige rammene for informasjonsdeling har ikke partene i den norske SLT-modellen uten at ungdommen (og deres foresatte) har gitt et spesifikt og informert samtykke til dette. En slik ramme for informasjonsdeling på tvers av tjenestene ville være et bidrag som

sikrer oppfølgingen av de man er bekymret for, slik at det har en reell forebyggende effekt. Rettslige rammer slik som den danske modellen bygger på vil ikke bare virke forebyggende lokalt i den enkelte bydel, men også på tvers av bydeler, skolegrenser og politiets geografiske driftsenheter. Ungdomskriminaliteten i Oslo og konfliktlinjene i ungdomsmiljøene kjenner verken bydelsgrenser, skolegrenser eller politiets geografiske driftsenheter.

Kompetanseplaner for Oslo kommune

I dag finnes det ikke et godt system som ser på prognoser for forventet kompetansebehov i Oslo kommune. For å sikre at Oslo kommune som arbeidsgiver har tilgang til den relevante kompetansen byen trenger, er det behov for at en enhet på tvers av etater og virksomheter får ansvar for å utarbeide og følge opp en strategi som systematiserer dette arbeidet.

Med vennlig hilsen

Marte Gerhardsen
utdanningsdirektør

Line Andreassen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent